

FELSŐKRISZTINA

2009. VENI SANCTE

Felső-krisztinavárosi Keresztelő Szent János Plébánia, 1124 Budapest, Apor Vilmos tér 9., telefon: 356-0089

Szentmisék rendje:

Hétköznapokon reggel 1/28 és este 6 órakor

Vasárnap reggel 1/28, 9, 1/211, 12, este 6 és 7 órakor

Hivatali órák:

Hétfőn, kedden, szerdán és pénteken

délelőtt 9–12, délután 1/25–1/26-ig

Óratokkészítő is lakott errefelé

Jövőre lesz hetven éve, hogy egyházközségünket plébániai rangra emelték. Ez már több mint két emberöltő, vagyis történelem. Érdekes, olykor megrendítő sorsa, időszaka közösségünknek, lakóhelyünknek. Eseményei, változásai nagyon jól nyomon követhetők az egyházi anyagokban. Elsőként a kereszteltekébe pillantunk bele.

A plébánián öt hatalmas kötet őrzi a megkereszteltek adatait. A vasalt sarkú anyagok 32 x 45 cm nagyságúak és egyenként 198 számozott oldalt tartalmaznak. Az első kötetet 1936-tól 1949-ig vezették. (Már 1934 és 1936 között is kereszteltek templomunkban, az anyagkönyvezés ekkor azonban még a krisztinavárosi plébánián történt.)

(folytatás a 2. oldalon)

Kedd esték a Felsőkrisztinában

Plébániánk alapításának 70. évfordulójára készülve az év folyamán korábbi papjainkat hívjuk meg.

Október 13-án 18.30-tól
Kálmán József atya lesz a vendégünk, aki élménybeszámolót tart compostellai zárándoklatáról.

November 10-én 18.30-tól
Szócs László atya, máriahalmi plébániai kormányzó osztja meg velünk lelkipásztori tapasztalatait.

December 8-án 18.30-tól
Hollai Antal atya, albertfalvi plébános lesz a vendégünk.

Megkezdődött a hitoktatás

Óvodások	csütörtök 17 óra	<i>Kertész Annamária</i>
1–2. osztály	kedd 16.30 óra	<i>Oláh Enikő</i>
3. osztály	kedd 17.30 óra	<i>Oláh Enikő</i>
4. osztály	hétfő 17 óra	<i>Lukách Krisztina</i>
5–6. osztály	hétfő 18 óra	<i>Lukách Krisztina</i>
7–8. osztály	hétfő 18.30 óra	<i>dr. Gerber Alajos</i>
Közép-iskolások	hétfő 19.30 óra	<i>dr. Gerber Alajos</i>
Bérmálkozók	kedd 18.30 óra (kéthetenként)	<i>Márton atya</i>
Keresztény tanítás	kedd 18,30 óra (kéthetenként)	<i>Márton atya</i>

Az iskolai hittanórák időpontját rövidesen az iskolai hirdetőtáblákon tesszük közzé. Mivel az iskolákban a felsőtagozatos hittanosok létszáma nem teszi lehetővé önálló csoportok indítását, ezért a Tamási Áron és a Némethy György Általános Iskola negyedik osztályos és ennél idősebb tanulóit a plébániai hittanórákra várjuk.

Bérmálásra azok jelentkezhetnek, akik a középiskola utolsó évfolyamára járnak, illetve a 18. életévüket betöltötték.

Szokásos közös programjainkat ebben a félévben is megtartjuk.

Az őszi hittanos kirándulás október 10-én, szombaton lesz, a Gerecse-hegységbe megyünk, Máriahalomra, ahol László atyát látogatjuk meg új plébániáján.

Októberben gyerek rózsafüzért tartunk, adventben ismét lesz kézműves foglalkozás és gyerekorate.

A diákmisszió a rejtvény október második vasárnapján indul újra.

**A hittan a felnőtteknek is hasznos –
tehát kedden találkozunk!**

Márton atya vár.

Óratokkészítő is lakott erre felé (folytatás az 1. oldalról)

Most csak egy rövid időszakot, a béke éveket és a háború éveit szeretném bemutatni. Az anyakönyvbe az első bejegyzés 1936. november 7-én került. 1936 és 1944 között így alakult a keresztelesek száma:

	1936	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944
Keresztelesek száma összesen	2	36	78	57	53	66	86	86	728
ebből gyermekkereszttség	2	32	31	31	44	60	59	79	54

A csecsemők keresztelese akkoriban általában – még télen is – 4 és 21 napos kor között történt, ritka volt, hogy egyhónaposnál idősebb kisbabákat kereszteljenek. A keresztelő a családi élet természetes eseménye volt, nem különösebb ünnep, ezt mutatja az is, hogy sokszor hétköznapokon tartották. A gyerekek többnyire két-három, de inkább több keresztnévet kaptak, ezek közül az egyik mindig a keresztszülő neve volt. A leggyakoribb fiúnevek azokban az években László, Gábor és Béla voltak, a legkedveltebb lánynevek pedig Erzsébet, Mária és Klára. Nem egy esetben fordult elő, hogy kisfiúk is harmadik keresztnévként a Mária nevet kapták, hogy ezzel is a Szűzanya oltalmába helyezték őket.

Ha a szülők foglalkozását nézzük, sokat tudhatunk meg a környék akkori lakosságáról. Elsősorban értelmiségiek, alkalmazottak éltek a Hegyvidéken: állami és magán tisztviselők, mérnökök, katonatisztek, de lakott itt hírlapíró, építőművész, gázgyári számtiszt, kőfaragó, kereskedősegéd, mészáros és egy azóta megszűnt foglalkozás képviselője is: óratokkészítő. Az édesanyák esetleges foglalkozása, képzése nem szerepel az anyakönyvben, azonban a keresztanyánál mindig jelölték a családi állapotot, illetve a foglalkozást, például az alábbiak szerint: hajadon, özvegy, ügyvéd neje, postáskisasszony.

A szülők származási helye a Trianon előtti teljes Nagy-Magyarországot felöleli.

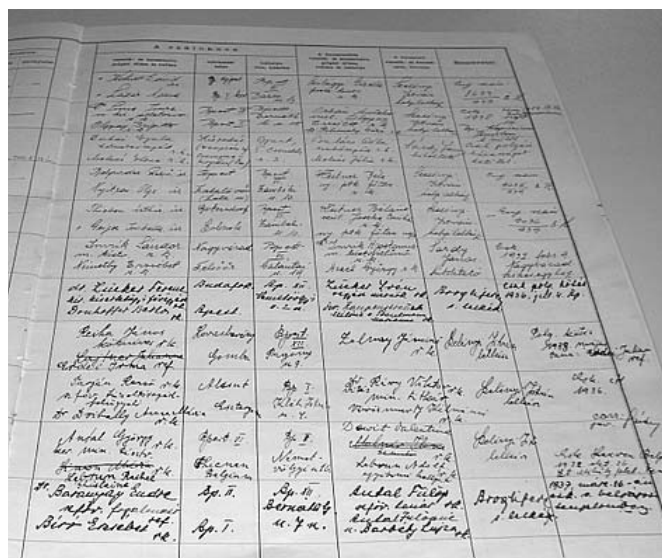
Az anyakönyv jelzi a gyermek státusát, vagyis törvényes vagy törvénytelen voltát. Évente csak egy-két olyan gyermek megkeresztelését kérték, akinek szülei nem egyházi házasságban éltek, és szintén legfeljebb egy-kettő volt a keresztelesek alkalmával történt házasságrendezések száma is. A keresztségben részesült egy, az Alföldről származó napszámosnő kislánya is, akinél a keresztapaságot sekrestyésünk, akkori szép megnevezéssel az egyházi vállalat, a keresztanyai tisztet pedig a bábaasszony.

Érdekes történeteket is rejtenek az adatok. Volt

család, ahol a keresztapa egy orosz nagyherceg volt (ő görögkeleti vallása miatt csak kereszteleési tanúként lett bejegyezve), és volt olyan is, ahol a banki altiszt gyermekének keresztapaságát a bank igazgatója vállalta el, de nyilván nem járult hozzá, hogy teljes nevén vezessék be, így csak a keresztnéve és foglalkozása szerepel az anyakönyvben. Látható olyan is, hogy a gyermeket egynapos korában a kórházlelkész keresztelte meg, nyilván szükségből, de szerencsésen fölött, ezt tanúsítja a bérmlási, majd később a házasságkötési bejegyzés is. Ismert emberek gyermekeit vagy később híressé válókat ezekben az években templomunkban nem kereszteltek, hírességet – egy országgyűlési képviselőt leszámítva – keresztszülőnek se hívtak, és a nyolc év alatt csupán egy ikerpár keresztelezésére került sor.

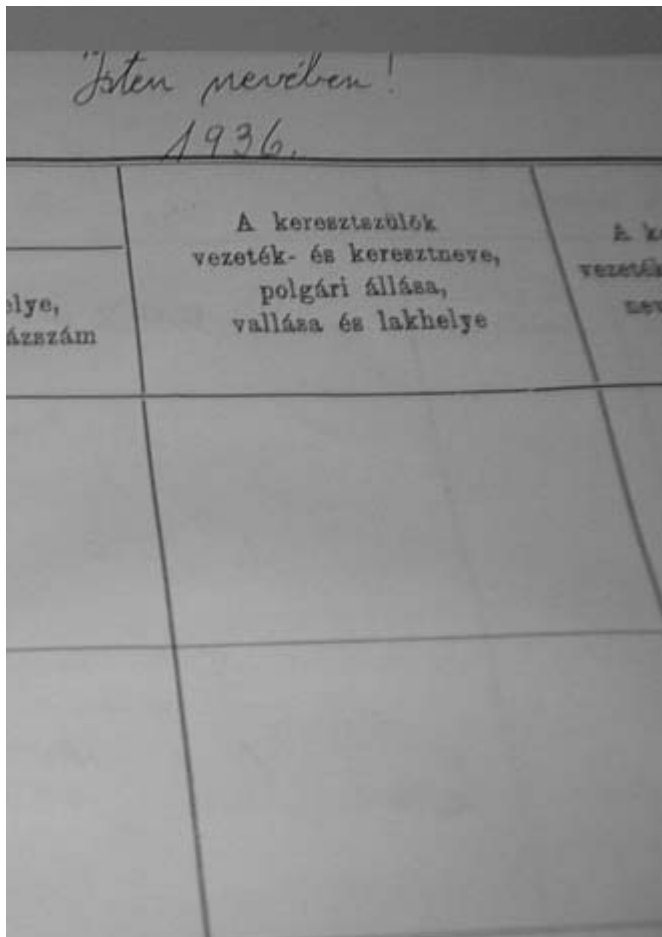
A szertartásokat leginkább a templom plébánosa és mindenkori papjai végezték: *Szelényi István* plébános, *Pribelszky Pál*, *Sárdy János*, *Vajda János*, *Brogli Ferenc*, *Keresztfalvi Endre*, *Hermann Ágoston* hittanárok, illetve káplánok. Kivételnek számított, ha a családok vendégpapot hívtak, de ilyen minőségben megfordult templomunkban *Glattfelder Gyula* csanádi püspök, *Rajeczky Benjámin* ciszterci szerzetes, *Koszterszitz József* atya, az ismert ifjúsági író, gróf *Mikes János* szombathegyi püspök, *Marcell Mihály*, a katolikus pedagógia megteremtője.

Helytörténeti szempontból sem haszontalan az

anyakönyvet átnézni. A XII. kerületet közigazgatásilag csak 1940-ben hozták létre, addig a kerület alsó fele az I. kerülethez, a felső része pedig a XI. kerülethez tartozott, a határ a villamos templom melletti vonala volt. A régi utcanevek között vannak ma is ismert és már feledésbe merült nevek is.

Az Apor Vilmos teret és a Stromfeld Aurél utat

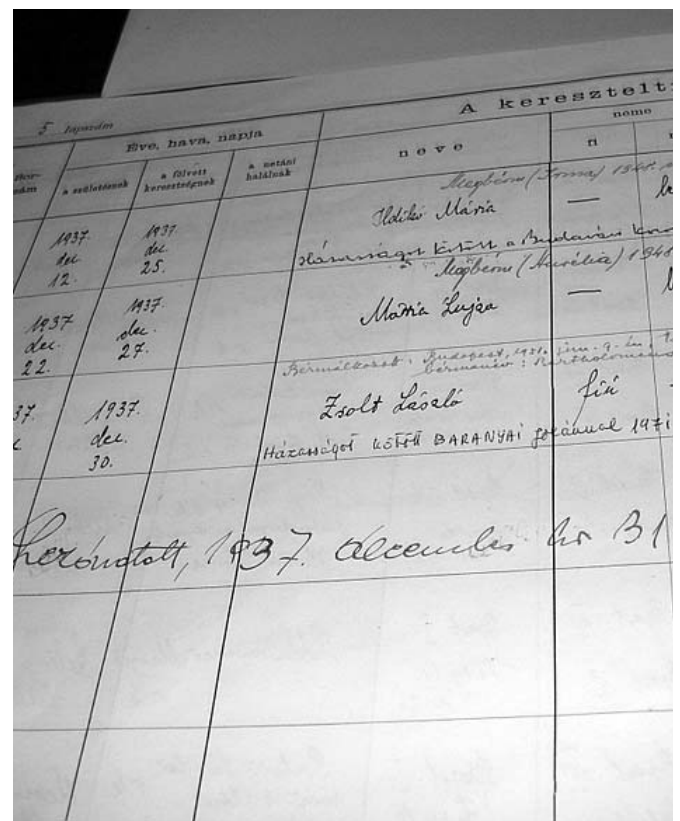
egybefüggően Pilsudsky útnak hívták, a Kiss János altábornagy–Tartsay Vilmos–Nagy Jenő utcák *Fery Oszkár–Menkina János* és *Borby Sándor* nevét viselték. Az idősebbek még ma is Bernáth Géza tér néven szokták említeni a Hollóssy Simon utcát és teret. Az eredeti nevén is Alkotás utcát 1937 és 45 között Gömbös Gyula útnak hívták. A Papp-Váry Elemérné utca ma Koszta József utca, a Wolff Károly utat ma Hegyalja útként ismerjük. A Derkovits és a Beck. Ö. Fülöp utcák Szurony, illetve Csendőrt utca nevet viseltek. 1937 és 44 között a Hegyvidék már beépült, szinte mindegyik ma ismert utca neve előfordul az anyakönyvben, legfeljebb csak a számozás lehetett foghíjas az üres telkek miatt.

Külön említést érdemel a felnőtt keresztelesek nagy száma, ami a táblázatból is kitűnik. Ezek mind áttérést jelentettek, évenként ingadozó számban. Míg a keresztelesek éves átlagban 60 körül mozogtak, ez a szám 1944-ben 728-ra ugrott, változatlanul megtartva a gyermekkeresztelek nagyságrendjét. Budapesten változó volt a plébániák hozzáállása, nálunk segítettek a zsidó vallásúak „kikeresztelekését”, így nem csak a város minden részéből, de az ország számos pontjáról is érkeztek ide egész családok. A legidősebb áttérő 74 éves volt, a legfiatalabb 15 hónapos. Nem csak családok jöttek, olykor egész lakóházak is megjelentek, a VI., VII., VIII.

és a XIII. kerület sok házának lakói. Csak egy-egy keresztszülőt jegyeztek be, a férfiaknak keresztapát, a nőknek keresztanyát. Sok helybeli család tagjai több esetben is elvállalták a keresztszülőiséget, és nagyon sokszor vállalta Kiss Feri bácsi sekrestyés is. Amikor aztán már naponta 28-30 keresztelest is tartottak, nem minden esetben kértek és jegyeztek be keresztszülőt. A kereszteleseknél az anyakönyvben jogi hivatkozásként a 1868. évi LIII. törvény szerepel, (1. § A törvény által megállapított föltételek és formások megtartásával mindenkinek szabadságában áll más hitfelekezet kebelébe, s illetőleg más vallásra áttérni.) és minden esetben az érseki főhatóság egyedi engedélyének a száma, amely 1944-ben már a 14 ezres sorszám fölött járt. A nagyszámú keresztelest szinte teljes egészében ketten végezték és vezették be az anyakönyvbe: Szelényi István plébános úr és *Boroska István* gimnáziumi hittanár; és csak az év vége felé vállalt részt belőle segítségként *Horváth Kálmán* szalézi szerzetes tanár.

Az 1944. évben templomunkban megkeresztelt 674 zsidó vallású ember közül csak kilencnél lehet olvasni a bejegyzést, hogy a háborút követő években kilépett a katolikus egyházból. A többiekéről nem tudunk. Számomra az érdekesnek, tanulságosnak, szellemi kalandnak induló kutatás megrendítő része lett ez a fejezet: valós emberek sorsán át szembesülni a történelemmel.

Lukách Krisztina

Vendégségben a szaléziaknál

A tavalyihoz hasonlóan az idén is Péli-földszentkereszt volt a scola-tábor helyszíne a szalézi atyák vendégszeretetének jóvoltából. Nagyon szép környezetben tölthettünk el egy hetet, itt a Gerecse lábánál. A családok beosztását már itthon elkészítettük, így megérkezésünk után rögtön öt családba rendeződünk. Így lettünk *Templomlépcső*, *Templomkapu*, *Templombajó*, *Csengők és harangok*, *Gyertya és örökmécses* család.

Főbb programjaink és feladataink családjaink neve köré épültek. Szép, kifejező rajzok készültek nevünk jelentéséről, majd színpadi előadások, történetek születtek. Délelőttiink kóruspróbákkal teltek, a kicsiknek hittanos foglalkozásaik is voltak. A *Cinke kórust*, azaz a legfiatalabbakat *Szaszovszki Ági* vezette, a *Fecskéket Tünde*, a legidősebbeket pedig *Nagy Máté* karmester „dirigálta”, igen kiválóan.

A templom éjjel-nappal nyitva állt számunkra, második otthonunkká vált ez alatt az egy hét alatt. A rendházban is szinte mindent birtokba vehettünk, az ebédlőben zenészeink koncertet adtak a táborlakóknak kamaraművekkkel, énekkel és saját darabjukkal is. Nagy sikert aratott a *Balogh Marci* vezette számháború és az egyik estére szervezett táncház a csillagos ég alatt az udvaron. *Ádám* ügyesen tanítgatott min-

ket a délszláv tánclépésekre. A szalézi atyák is részt vettek a tábor életében, sok időt töltöttek velünk. *Robert* atya kirándulni is elvitt minket, több hegycsúcsot is megmászunk (csak később derült ki róla, hogy testneveléstanár). A hegyről négy-öt település piros tetőire is ráláttunk.

A kirándulásról hazaérve játékos műsort készített számunkra, amiben felfedezhettük a szalézi pedagógia és nevelés egyes elemeit, amik a játékokra és a vídamságra épülnek. *Don Bosco*, a nagy szalézi nevelő előszeretettel és nagyon hatékonyan alkalmazta ezeket a módszereket tanítványainál. A mi gyerekeinknél is jól működött a szalézi pedagógia, *Robi* atya varázslata hatalmába kerítette őket. Nekünk, felnőtteknek is szépek voltak az egy hét közös élményei.

Bogár Marianna

Befogadó szeretet

Kedves Testvérek! Márton atya megkért, hogy az október 18-án rendezendő jótékonysági koncertre és az ehhez kapcsolódó Befogadó szeretet programhoz való csatlakozásra buzdítsak mindenkit. Az idő sürget, október 1-jéig kell a plébánián jelentkezni a befogadó családoknak. A teljes körű tájékoztatás a www.jobbvelunkavilag.hu honlapon található, az általam csatolt szöveg is erről a honlapról származik.

Molnár Zsuzsa
karitás-vezető

Magyarország egyik sorskérdése, hogy tudunk-e, a többségi társadalom és a cigányok testvéreként együtt élni, egymás értékeit felismerni, tiszteletben tartani. Kötelességünk az utódainkkal szemben, hogy az egyre súlyosbodó problémát ne toljuk át rájuk. Hisszük, hogy a látszat ellenére a törésvonal a társadalomban nem a cigányság és a többségi társadalom között húzódik, hanem a felelősséggel gondolkodó és cselekvő, illetve a felelősséget vállalni képtelen vagy azt nem akaró emberek között. Nagyon fontos, hogy a felelősséget érző cigány és nem cigány emberek egymásra találjanak és összefogjanak.

Éppen ezért hirdetjük meg a Befogadó szeretet programot, melynek jegyében az október 17–18-i hétvégére budapesti családok láthatják vendégül az Arénában megrendezésre kerülő koncertre a vidéki plébániák küldötteiként érkező cigány gyermekeket és felnőtteket, hogy személyes kapcsolat alakulhasson ki a helyzet megváltozásáért tenni akaró cigány és nem cigány emberek között. Ennek a kezdeményezésnek kapcsán sok olyan cigány gyermek és felnőtt is el tudna jönni a rendezvényre, akik még sohasem jártak Budapesten. A gyerekeket, családtagokat részben a cigánypasztorációban besegítő atyák, nővérek, hitoktatók és budapesti egyházközségek családjai fogadják szombat délelőtt és látják vendégül erre a hétvégére. De mi nem csak az ő befogadó szeretetükben bízunk. Azt szeretnénk, ha Ti is, kedves budapesti családok, minél többen befogadnátok egy-két kisgyermeket, családtagot erre a két napra!

A tervezett program menete:

- vendégcsaládok, gyermekek fogadása október 17-én, szombaton délelőtt
(több helyszínen, buszpályaudvaron és vasútállomáson, attól függően, ki mivel utazik)
- ebéd a családoknál
- 15.00 órától ökumenikus istentisztelet a Szent István-bazilikában
- délután és másnap délelőtt városnézés, közös programok a fogadó családokkal

- vasárnap 14.00 órától az Aréna megnyitja kapuit
- a program kb. 20.45-ig tart, utána indulnak a vendég családok haza.

Amit a fogadó családoktól remélünk:

- szállás biztosítása.
- étkezés biztosítása az általuk vállalt személyek részére (szombat déltől vasárnap estig)
- esetleg belépőjegy biztosítása

Ha a cigány gyermekek, felnőttek úgy mennek haza, hogy milyen kedvesek voltak hozzánk, ha a befogadó családok azt mondják: mennyivel több jószág és kedvesség van a cigány emberekben, mint gondoltuk, akkor már érdemes volt. Hisszük, hogy barátságok is születnek majd, és hogy ennek a találkozásnak lesz folytatása.

A rendezvény célja: szeretnénk a dévai példát is felhasználva Borsod megyei apró falvakban olyan napközik létrehozását támogatni, ahol a legszegényebb sorban élő kisgyermeknek segítséget kaphatnak abban, hogy megtanuljanak bízni egymásban és önmagukban, reménykedni a jövőben, kitűzni célokat és küzdeni azokért, felelősséget érezni és vállalni önmagukért, családjukért és tágabb közösségükért.

Elsőként a Borsod megyei Szendrőládon indulna el ez a program, amelynek 1800 lakosából 1500 cigány, és lakosait tekintve a legfiatalabb átlagéletkorú település az országban.

Szervezők

Szabálytalan zarándoklat a Szepességben

Szepescsütörtök

Scholánk ezévi zarándoklatán a történelmi Magyarország egyik legészakibb vármegyéjének kis területét jártuk be. A mai Észak-Szlovákia dús vegetációjú medencéje a Magas-Tátrától a Branyiszközi-hegységig húzódik, Hernád, Poprád, Dunajec folyóival és a Gölnic patakkal méltó magyar eredetű nevéhez: „szépség, szépség”. Szelíd hegyein sűrű erdőségek, megannyi vár a csúcsokon, az utak mentén megszámlálhatatlan kastély, kúria. Az Árpád-kori államterület peremére eső magyar határór települések a középkorban az országban egyedülálló mértékben elvárosiasodtak és egészen a XVIII. sz. végéig kiemelt jogállást élveztek. Kalandos történelmük során szinte teljes magyar lakosságukat elvesztették, a betelepített sziléziai szász cipszerek, majd egyre növekvő szlovák népesség lakta, lakja. Elzálogosítás révén lengyel fennhatóság alatt, a Rákóczi-szabadságharc során hol kuruc, hol labanc kézen, a reformáció és ellenreformáció sodrában becsukott vagy kitért oltártáblájú templomokkal. *Balassa Zoltán*, kassai illetőségű idegenvezetőnk lenyűgöző történelmi és irodalmi ismerettárából minden kőhöz, fához bőséges elbeszélést kanyarított. *Jókai* és *Mikszáth* alakjaival jártuk

Lőcsét, szinte láttuk a várfal rejtékajtáját megnyitó *Korponayné Gbéczy Juliannát*, a század eleji fűzős asszony-ságokkal és keménykalapos urakkal gondolatban együtt vonultunk Budapest és Kassa utcáin a Rákóczi- és Thököly- hamvakat kíséző menetben. Magunk is valamelyik tanítvány voltunk Pál mester humort sem nélkülöző szárnyas oltárainak figurái között. Nem is sejtettük, hogy Zsigra templomának egyszerű fehér falai és zsindelekupolája mögött micsoda freskókincs rejtőzik egymásra rakott rétegekben. Az ismeretlen festő mindössze négyszer négy méteres területen foglalta képbe a szentírás esszenciáját. A kakaslovníci templomban is különös érzésem támadt, amikor a sekrestyében felaggatott ministránsruhákat félretolva feltárult egyik legszebb épen maradt Szent László-

Szepesvár

legenda ábrázolásunk. A gyerekeink körében legnagyobb tetszést elnyert késmárki fatemplomban úgy éreztük magunkat, mint egy fejre állított bárkában. A nagy történelmi tabló mögül az örök emberi is kivillant: a márkusfalvi kastély urának apró „legényszobája”, ahová egy-egy kiadós dorbézolást követően kitiltván asszonya mellől nyugovóra tért, az alacsony szemöldökfa jóvoltából lehajtott fejjel. A monumentális Szepesi vár nem a töröknek vagy

Kóruspróba a szabadban

II. Józsefnek köszönhette végromlását, hanem a prózai pálinkafőzésnek. A szóbeszéd szerint ugyanis e foglaltság közben robbant fel.

Szem és fül számára gazdag utunk mégis kicsit szabálytalanra sikeredett. Nem mintha nem énekeltünk volna eleget; Szózatot, Himnuszt nagyjaink sírjánál, üres templomokban Isten dicsőségére és a magunk örömére, népdalt és hazafiast a Felvidéki-paradicsom „kapujában”, de az eddigi zarándoklatokon megszokott testvérséget, hitet erősítő dalolásra alig volt lehetőségünk. A népességi adatok szerint mára három százaléknnyira zsugorodott szepességi magyarsággal nem találkozhattunk. Történelmi személyiségek – Rákócziak, Csákyak, Zsigrayak, Thurzók... – nyomában jártunk, már csak műveikben élő nagy magyarok – Mednyánszky, Márai, Vásárhelyi, Petzval... – alkotásait csodálhattuk meg, de az élőkkel nem találkoztunk.

A kassai székesegyház magyar miséjén nyújtott egyetlen szolgálatunkkal tán mégis hozzájárultunk a közös áldozat áhítatához.

Láber Zsuzsa

A Néri Szent Fülöp - kollégium nyári ministráns tábora

Idén negyedik alkalommal töltöttük együtt a nyári szünidő néhány napját kollégiumunk névadó szentjének védnöksége alatt. Ezúttal a Bükk-hegységben tartottunk a tavalyelőttihez hasonló vándortábort: korán keltünk, összecsomagoltuk a felszerelést, majd a Keleti-pályaudvaron gyülekezve vonatra szálltunk. Miskolctól busszal vittük magunkat valahova az Istállós-kő közelébe. Az unalmas vonatozást a jól bejáratott *kártyajátékkal*, beszélgetéssel és a nyári élmények megosztásával ütöttük agyon: táborunk ugyanis a nyár végére, augusztus 14–17. közé esett.

Talán már tradíció kis csapatunknál, így idén sem maradhatott el az esős nap. A buszról leszállva egészen Istállós-kőig kisebb-nagyobb megszakításokkal esett vagy csöpörgött. Az idő mégis kiváló volt a túrázáshoz, mert az erdőben mind ebből keveset észleltünk, illetve, mivel a nap sem tűzött annyira, egészen kényelmesen és frissen haladhattunk. Pedig a gyaloglás küzdelmes és nehéz volt, hiszen leginkább fölfelé tartottunk, és a gyors vacsora érdekében egész tűzhelyet vittünk magunkkal kis gáztartályokkal.

Későn, úgy hét óra tájban értünk fel a hegytetőre, és ahogy az már lenni szokott, azonnal nekiláttunk a sátorverésnek, természetesen kicsit szemerkélő esőben. Aztán a vacsora is elkészült, majd az esti imádság végeztével ki-kí nyugovóra tért. Az első éjszakán a tűz körül még rémtörté-

netet is hallgattunk, amit azonban félbeszakítottak az erdő hangjai és néhányunk álmos, türelmetlen közbeszólásai. Mindezért némiképp kárpótolt a gyönyörű és csillagos égbolt és alatta a hűvös éj.

Másnap ráérősen összekészülődöttünk és elindultunk meredeken lefelé a Szalajka-forráshoz, ahol reggelinket is elköltöttük. Mindenesetre az út éhes hassal hosszú és fárasztó volt. Innen már jóllakottan, erőltetett menetben gyalogoltunk a nagy melegben Bélapátfalva felé. Ez volt aznap és másnap szálláshelyünk. Étteremben ebédeltünk, kicsit járkáltunk a faluban, megvettük a vacsorára valót és megérdeklődtük a Nagyboldogasszony napi miserendet, majd közösen játszottunk, pihentünk estig. Este a bélapátfalvi ciszterci monostor szépen és épségben megmaradt középkori román templomában voltunk misén. Utána ismét érdekes körülmények között, elemlámpafényben vertük fel a sátrakat, de volt olyan is, aki a szabad ég alatt aludt. Harmadnap sokat *társasoztunk*, strandra menetünk és métáztunk.

A hazaút napja is kellő lazasággal telt, az éttermi ebéd akkor sem maradt el, mint ahogy a tartalmas *társasjáték* sem. Köszönet illeti ezúton is a tábor megszervezéséért dékánjainkat, *Csekő Imrét* és *Horváth Botondot*, valamint *mindenkit*, aki eljött.

Rédey János

HETVENÉVES LESZ PLÉBÁNIÁNK 2010-BEN

Kakaó és kalács várt a mackós iskolában

A Hegyvidéken születtem és azóta is mindig itt éltem. A Németvölgyi úti „mackós” iskolában voltam kisdíák, ami nem sokkal korábban épült, és a felső-krisztinavárosi templomba jártam családommal szentmisére, itt voltam elsőáldozó az eucharisztikus kongresszus évében, 1938-ban. Az elemi iskolában hittant a többi tárggyal együtt órarend szerint tanultuk, de nem a tanító néni tanította, hanem fekete reverendás tisztelendő bácsi. Egynek emlékszem a nevére: *Sárdy János*.

Szép lelki élményt jelentett az első szentáldozás, ami után közös reggelit kaptunk az iskolában. A mise után a templomból együtt jöttünk a Németvölgyi úton szülők, keresztszülők, tanító nénik a tisztelendő bácsival az iskolába, ahol a folyosón hosszú, szépen megterített asztal várt kakaóval és kaláccsal.

A mackós iskola mackói

A templom jóval kisebb volt eredetileg. Kiss bácsi (*Kiss Ferenc* sekrestyés) nagy karmozdulatokkal hívta a szentély felől a híveket beljebb, hogy a bejáratnál állók is beférjenek a templom hajójába. A padsorok mellett oldalt is sokan

Lila egyenruhában

álltak. Kiss bácsinak egyenruhája is volt: lila színű, bővebb reverendaszzerű és a vállborítása arany szegélyű. Télen ő fűtött a templomban: a vaskályhát minden szentmise előtt megrakta. A kályha a szentély mellett állt. A szentély mellett volt egy kis nyitott fülke, kb. 4 személy számára paddal, térdeplővel. A templomot több részletben nagyították, eltűnt a fülke, hátrébb helyezték a szószéket, az oltárt, a falat, és megszűnt a tanácsterem az oltár mögött. Ostrom után – amikor a rendeket feloszlatták – a közelben lakó apácákat is elhurcolták. Kápolnájuk berendezését szétbordták. Csak egy szép gyóntatószéket sikerült megmenteni, ame-

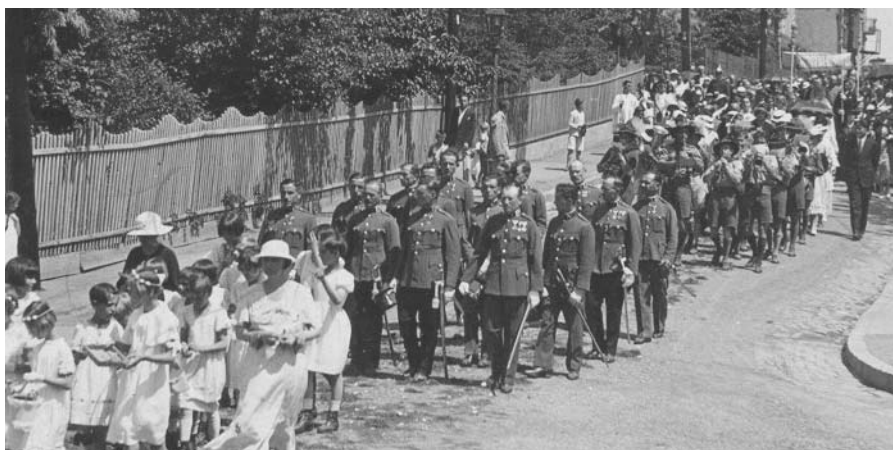
lyet baloldalon elől állítottak fel, a mostani kijárat helyén. Legtöbbször *Terebessy Andor* ciszterci atya gyóntatott itt buzgón. A templom belső terének nagyobbításakor ez a gyóntatószék elkerült innen.

Az Úrnapi körmenet útvonala hosszabb volt mint manapság: Törpe utca – Ferry Oszkár utca (most Kiss J. altb. u.) – Németvölgyi út – Pilsudsky utca (most Stromfeld Aurél út). A négy oltár számára az útvonal mentén az ott lakók készítettek minden évben egy-egy kis kápolnát, sok friss zöld ágból, szinte beszótták a falakat és virággal díszítették.

Az egyes oltárok helye: Törpe utca, a magas zöld zsalus ház előtt (Schreier-villa); a Ferry Oszkár utca középső úgynevezett városi ház kertkapuja; Németvölgyi út-Pilsudsky út sarok; Pilsudsky út-Zsámbéki utca sarok. Impozáns kép volt a nagy tömeg vonulása a körmeneten az utcákon végig.

Budapest ostroma alatt meglátogatott bennünket az óvóhelyen *Hernády Ágoston* káplán atya (főtisztelendő úr, mert akkor ez volt a papok megszólítása). Katonai bukkóság volt a fején. Úgy tudom, az egyik óvóhelyen szentmisét is mondott.

Binzbergerné Kelényi Marietta

Körmenet a '30-as években

Na, ciszter diákok, olvashatjátok...

A plébánia alapításának ötvenedik évfordulóján az akkori plébános meghívta az összes addig ott működött papot és az onnan származó papokat és szerzeteseket. Felemelő koncelebrálás volt. Meghatódtam, amikor a kezdetre megszólaltak a harangok. Gyerekkoromban sokszor harangoztam a sekrestyés, *Kíss* bácsi helyett.

Hétéves lehettem, amikor elkezdtem ministrálni. Először májusi litániákon. Nem volt kis teremtemre megfelelő piros ministráns szoknya. A visszahajtott, nagyobb méretű igen kövérré tett. Általános iskolás kortól az 1955-ös érettségiig és szemináriumig bevonulásomig minden reggel, hétköznapokon hatkor ministráltam. Vasár- és ünnepnapokon más miséken és szertartásokon is. Sokat jártam temetésre is ministrálni. Nyaranként helyettesítettem a sekrestyést a templomban.

A németvölgyi úti „mackós” iskolában jártam ki a négy elemi. Másodikban voltam elsőáldozó. 1948-ban korosztályommal vezették be a nyolc általános és négy középiskolai rendszert. Az ötödik osztályt a ciszterci gimnáziumban végeztem. Ennek a tanévnek a végén államosították a többi egyházi iskolával együtt és megszüntették a cserkészetet is, mint félkatonai szervezetet. Egyre nagyobb nyomás nehezedett a magyar egyházra. Rendkívül nagy létszámban bér-málkoztunk a Felső- Krisztina-templom előtti téren, 1948. május 18-án *Mindszenty* bíboros bér-mált minket.

Visszakerültem hatodik általánosban a Németvölgyi úti iskolába tizenkét társammal. *Fundélius Vilmos* káplán atya tanította a hittant még rendes tanrendben. Egyik hittanórán *Szombati Gyula* osztályfőnökünk (evangélikusnak keresztelték) bejött a hittanórára, lobogtatva az akkori pártlap, a Szabad Nép vörös fejlécű különkiadását *Mindszenty* bíboros ítéletével. „Na, ciszter diákok! Olvashatjátok hazaáru-

ló bíborosotok peranyagát!” Vilmos atya velünk együtt némán elviselte az atrocitást. De a tanárban, mivel a tanári kar rendes tagja volt, keményen tiltakozott a túlkapás miatt. A plébánia értesítőjében leírta konfliktusát az iskola igazgatójával, *Jancsó Pállal* is, aki szintén nem volt katolikus. Büntetésül az Esztergomi Egyházmegye egyik eldugott, kis helyére került, Dunakilitire. Onnan havonta bejárt családoknál hittant tanítani nekünk.

Hetedikes koromban vezették be a fakultatív hitoktatást. A fiú és leányiskola (még nem volt koedukáció) diákjai összevonva jártunk nulladik órában hittanra. Nyolcadikban – az 1951/52-es tanévben – az egész iskolából nyolcan lettünk hittanosok.

A Felső-Krisztinában *Gulyás István* szervezte meg a cserkészlet helyett az ún. futár-gárdát. Ő később technikát tanított az iskolában. *Fibrier Kelemen* volt a gárda másik vezetője.

Dér Gyula és *Tóth János* plébánosok idején voltam kispap a központi szemináriumban. Hivatásom alakulásában több jó pap működ-

*Az egykori ministráns,
Kelenyi Tibor jezsuita*

se és példája segített (*Fundélius, Vajda, Ságby, Gunda, Tóth Károly*). *Ambrus Lóránt* mint kalocsai jezsuita kollégista vitt el *P. Pálos Antal* illegális jezsuita tartományfőnökhöz, aki a szerzetesi élet felé irányított. 1954. június 30-án Balatonszabadiban tartott hivattisztázó lelkigyakorlatot tizenöt fiúnak. Ketten lettünk jezsuiták *Kozma Gyurival*. (Húsz éve sajnos meghalt.) Átéltük Pálos atya letartóztatását lelkigyakorlatunk alkalmával, ami nem ok, csak alkalom volt erre, mert már rég óta figyelték. Emlékezetes ez a nap azért is, mert az aranycsapat aznap játszott Uruguay ellen a világbajnokságon. Napfogyatkozás volt a harmadik különlegessége e napnak.

A forradalomkor másodéves kispap voltam. Negyedévben háromszor nem mentünk el békegyűlésre. Ezt az ÁEH szervezett ellenállásnak tekintette és 1959-ben 69 kispapot kizártak a szemináriumból. Így illegálisan szenteltek fel tizenhetünket a 4. és 5. évfolyamból. *Tabódy István* ezért 12 évet töltött börtönben.

Legendás sekrestyésünk

Kelenyi Tibor sr

Védőszentünk remekművön

id. Pieter Breugel Keresztelő Szent János prédikációja

A Szépművészeti Múzeum korai németalföldi festészetet bemutató termében látható *id. Pieter Breugel Keresztelő Szent János prédikációja* c. képe, melyet halála előtt három évvel, 1566-ban festett. Megbízható művészettörténeti források szerint a festményt *Batthyány Boldizsár* (1539–1590) személyesen rendelte meg Breugeltől. A kép hosszú ideig a németújvári vár lovagtermét díszítette, majd mikor Burgenland Ausztriához került, azt *Batthyány-Strattmann László* a Szépművészeti Múzeumnak adta – tulajdonképpen tartós letétbe. Illő, hogy mi, a Felsőkrisztinavárosi Keresztelő Szent János Plébánia hívei e képpel közelebbről is megismerkedjünk, már csak azért is, mert az a bibliai történeteket meglepő művészi tökéletességgel adja vissza.

Nézzük csak például a tömeget! A keresztelő, bár közepén áll, a körülötte egybegyűltek kö-

zül egyáltalán nem magasodik ki, hiszen nem ő a hangsúlyos eleme a képnek, hanem a perspektíva szabályai szerint felsorakoztatott hallgatóság. Olyannyira, hogy mi nézők is közéjük tartozónak érezzük magunkat, úgy-hogy amikor a szemünk végigpásztázik a teveszőrből készült ruhát viselő prófétát áhítattal hallgató, már-már rezzenéstelen tömegben, szinte mi is halljuk, ahogy a „Juda és Jordán egész vidékéről” (vö. Mt 3,4-5) érkezőket határozott hangon figyelmezteti: „Tartsatok bűnbánatot, mert közel van a mennyek országa!” (Mt, 3,3)

Az első benyomás aztán, hogy a képen minden, nem csak a sokféle tekintet a szent prófétára összpontosul, a részletekben fokozatosan feloldódik, s észrevesszük, hogy a hallgatóság különböző képviselői különféleképp reagálnak Keresztelő Szent János szavaira. Van, aki elmélázik rajtuk, mint például az a mélyen

megilletődött fiú, aki a próféta kinyújtott balja alatt ülve az arcát a kezére támasztja, de a szentírási történetet hűen tükrözi az az előtérben jobb oldalt látható katonna is, aki egyike lehetett azoknak, akik megkérdezték Jézust: „Hát mi mit tegyünk?” Tudjuk, nekik így felelt: „Ne zsaroljatok, ne bántsatok senkit, hanem elégedjetek meg zsoldotokkal” (Luk 3,14). De a képen felismerhetők azok a vámosok is (például a

nagy fa alatt álló férfi, oldalán pénzes zacskóval, vagy egy másik, aki a prémszegélyű kabátban látható), akiket a próféta így figyelmeztetett: „Ne szedjétek be többet, mint amennyi meg van szabva” (Luk 3,13). Persze, már akkor is voltak, akik csupán a nagy hírverésre sereglettek oda, de az üzenet szavai tulajdonképpen nem érintették meg őket: vagy közömbösen hallgatták vagy tudálékosan okoskodva próbálták kommentálni a hallottakat, mint például a kép előterében jobb oldalt hosszú köntösben álló két férfi. S persze a történelmi tapasztalatok alapján mi itt és most feltehetjük azt a kérdést is, hogy a bal oldali nagy fa tövében látható turbános (tehát idegen) férfi vajon miért áll ott és miért jegyzetel. Annyira megragadták a szavak? Vagy csupán jelentést ír? További fontos mondanivalóval bíró részlete a képnek az előtérben a Keresztelőnek háttal ülő fekete ruhás, fehér galléros (tehát elegáns öltözetű) férfi, aki nem csak hogy tüntetően nem figyel az úr hírnökének a szavára, de mások hiszékenységét kihasználva a hozzá forduló cigány tenyerét tenyerébe véve jósol. Ő tehát az a hamis próféta, aki a jóhírről tudomást venni nem képes vagy nem akaró embertársát álnokul kihasználja. Breugel fi-

gura diaboliként, vagyis az ördög alakjának jelképeként még egy fekete kutyát is odafestett, de ez az ellenpont mégsem olyan erős, hogy elhomályosítsa a kép pozitív üzenetét. Már csak azért sem, mert a képen a tömegben alig észrevehetően – világos ruhában, kezét méltóságteljesen karba öltve – jelen van maga Jézus is, mintha éppen most hangoznának el Keresztelő Szent János jól ismert szavai: „Én csak vízzel keresztelek. De köztek áll az, akit nem ismertek, aki nyomomba lép, s akinek még a saruszíját sem vagyok méltó

megoldani” (Ján 1,26-27).

Remélem, az újságunkban látható korántsem tökéletes reprodukciók ellenére is sikerült érzékeltetnem, hogy olyan különleges hatású művészi alkotásról van szó, melyen – mint ahogy több művészettörténész is állítja – átsüt az igazság, mégpedig ketős értelemben. Hiszen e mű nemcsak kivételes pontossággal adja vissza a bibliai történeteket, hanem különleges erővel segít minket templomunk védőszentje prófétai szavaiban rejlt mély igazság jobb megértésében.

2009.
 október 10.
 (szombat)

„Egyetlen ember lelke is akkora,
 mint az egész világmindenség.”
 /Vianney Szent János/

VILÁGMISSZIÓ ORSZÁGOS ÜNNEPE

a Budai Ciszterci
 Szent Imre
 Plébániatemplomban!
 (Budapest, XI. Villányi út)

Mindenkit sok szeretettel várunk!

Szervezők:

- Isteni Ige Társasága (verbita missziósok)
P. Burbela Gergely svd
tel.: 30/418 9196
- Pápai Missziós Művek
P. Madassery Sebastian svd
tel.: 30/558 6339

A délutáni programok a ciszterci gimnázium diástermében folytatódnak!

<p>9.00 Köszöntés: BRÜCKNER ÁKOS ocist plébános P. JUHOS FERENC svd tartományfőnök</p> <p>9.15 Beszámoló az argentinai misszióról P. RÓSTÁS SÁNDOR svd</p> <p>10.00 Pápai Missziós Művek Magyarországon P. MADASSERY SEBASTIAN svd, PMM országos vezetője</p> <p>10.45 Bárdos Lajos Vegyeskar A Budapesti Corvinus Egyetem Kórusa</p> <p>11.30 Ünnepi szentmise Főcelebráns és szentbeszéd: P. NEMET LÁSZLÓ svd, nagybecskerekí megyéspüspök Szentmise után közös agape (Mindenkit szeretettel várunk egy egyszerű ebédre!)</p>	<p>14.00 Keresztényüldözések a világon VIZ PÉTER a Keresztény Szolidaritás magyarországi vezetője</p> <p>15.00 Cigány énekek: FINTA ARINA, RUPA ILONA, FARKAS RÓZÁLIA</p> <p>15.45 Cigány pasztoráció Magyarországon - kerekasztal-beszélgetés LANKÓ JÓZSEF atya, Alsószentmárton plébánosa SOMOS LÁSZLÓ atya, Kaposfüv plébánosa HOFFER JÓZSEF SJ jezsuita szerzetes</p> <p>16.45 „Ti vagytok a föld sója.” Verbita Missziósok és Ifjúsági Világ Missziósok</p> <p>17.30 Záró Imádság</p>
--	---

Belépődíj nincs! A program költségeire és Varga János SVD atya
 argentin missziója számára anyagi támogatást szívesen fogadunk és hálásan köszönünk!

www.verbita.hu

Családi kirándulás

Szeretettel hívjuk és várjuk a hittanos családokat
október 10-én, szombaton
 őszi kirándulásunkra, a Gerecse-hegységbe,
 ahol Szócs László atyát látogatjuk meg
 új plébániáján.

Program:

Kirándulás Epölről az Órhegyre,
 az Öreglyuk-barlanghoz,
 utána Máriahalmon ebéd a hazaiból,
 délután foci, röplabda, közös játék a sportpályán.

Indulás ½ 9-kor a templom elől,
 hazaérkezés du. 3–4 óra között

A kedvezőtlen menetrend miatt
 az utazást autókkal tervezzük,
 ezért előzetes jelentkezést kérünk
 a szabad férőhely, illetve az igény megjelölésével
 a sekrestyében, a hittanórákon
 vagy a felsokrisztina@freemail.hu címen.

Christophoro

Van egy feladata? Mi megszervezzük!

***Christophoro rendezvények –
 Személyesen!***

Konferenciák * Tolmácsok, hostessek, idegenvezetők biztosítása *
 Tréningek * Megnyitók * Bálók * Esküvők * Születésnap partik *
 Programszervezés * Városnéző túrák * Hajós programok *
 Egész napos kirándulások * Körutazások Magyarországon *
 Kastélytúrák * Bortúrák * Lovas programok *
 Kulturális túrák, programok * Gyógyüdülés *
 Incentive utak, programok * Repülőjegy *
 Baleset, Betegség, Pogyásbiztosítás (Winterthur) értékesítése *
 További, a Megbízó által igényelt szolgáltatások szervezése

**Christophoro Utazási
 és Rendezvényszervező Iroda Kft.**

Iroda: 1065 Budapest, Révay u.10.
 Telefon: 248-1172, Fax: 248-1173
 mobil: 06-70-312-2047
 E-mail: christophoro@t-online.hu

Anyakönyv – 2009. július – augusztus

Halottaink

Maka Lászlóné (87)
 Fekete Ilona (85)
 Michelcsik Ferencné (73)
 Seossa Pálné (82)
 Orbán László (86)
 Dr. Blazsovszky Lászlóné (89)
 Markovics Pál Antal (68)
 Szűcs Erzsébet Rozália (56)
 Sinka Mária (80)
 Sóskuthy Károly (82)
 Dr. Rácz György (78)
 Privorszky János (77)
 Szabó Márta Mária (80)
 Török Lajos (89)
 Bíróné Velkey Klára (77)
 Dr. Cserny József (39)
 Dr. Éri Frigyesné (91)
 Haidekker Iván (79)
 Egyed Lajos (89)
 Sasvári Béláné (97)
 Csáky-Pallavicini Roger (66)
 Jankovich Oszkár Ágoston
 Dr. Feszthammer Artúr (72)
 Pásztai Jenőné (87)
 Dr. Makara Györgyné (85)
 Dr. Marczis József (89)

Házasságkötések

Dányi Roland – Vincze Réka
 Bércesi János – Dr. Gosztonyi Julianna
 Czutor Gergely - Kovács Márta
 Bencsik Zoltán – Marlen Xenia
 Gergelyfy Csaba –Asztalos Katalin
 Zsadányi Attila – Szigeti Györgyi

Keresztelések

Király Zsófia	Nagy Máté
Molnár Bálint Ignác	Pilling Hanna Róza
Verseghi-Nagy Petra Anna	Rácz Petra Ilona
Pollner Márk Zsolt	Kérszigeti Julianna
Tiboldi Eszter Katalin	Szilágyi Viktória
Varga Máté	Albert Max Julian
	Pozsonyi Artúr Miklós

A Felső-krisztinavárosi Keresztelő Szent János Plébánia közösségének lapja

Megjelenik évente ötször: adventre, nagyböjtre, húsvétra, Te Deumra és Veni Sanctéra

XII. évfolyam, 5. szám 2009. Veni Sancte. Lapunk megjelenését a XII. kerületi önkormányzat támogatja.

Szerkesztik: Babics Balázs, Szerdahelyi Csongor, Vasdinnyey Miklós, Zsabokorszky Zsolt. Főmunkatárs: Lukács Krisztina

felsokrisztina@freemail.hu – www.felsokrisztina.net